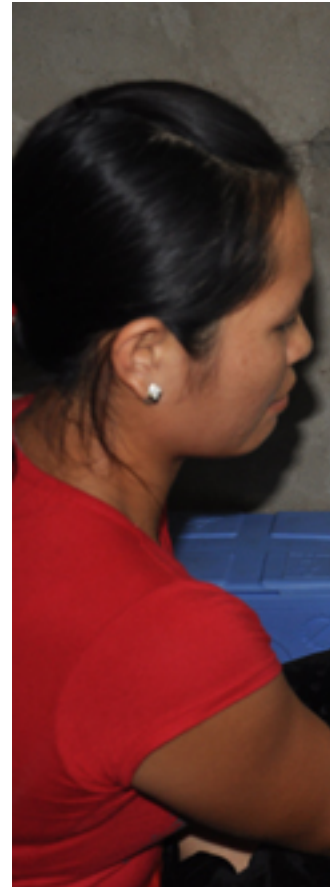

Việt Nam cam kết thực hiện mục tiêu toàn cầu về kết thúc AIDS vào năm 2020. Để đạt được mục tiêu tham vọng này, việc chẩn đoán HIV sớm để đó điểu trị sớm là vấn đề then chốt nhằm giảm mức các bệnh nhiễm trùng cơ hội, giảm tử vong và ngăn chặn lây nhiễm virus HIV cho vợ/chồng, bệnh tình cũng như bệnh chích chũa nghiện nhiễm.

Việc nghiên cứu chích ma túy để làm xét nghiệm HIV - Ảnh: Kim Thoa

Hiện nay mô hình cung cấp dịch vụ tư vấn và xét nghiệm HIV được thực hiện tại các cơ sở y tế chuyên là tuyến huyện và tỉnh. Các địa phương xét nghiệm lưu động trước đây đều do cán bộ y tế huyện thực hiện, vì vậy chi phí đi lại rất tốn kém và vất vả. Hiện nay đã đưa bàn huyện riêng lẻ, trong khi đó địa phương cán bộ xét nghiệm lưu động nên việc triển khai xét nghiệm lưu động cũng hạn chế.

Tại các địa bàn miền núi khó khăn như huyện Quan Hóa và Mường Lát tỉnh Thanh Hóa, mức dù dịch vụ xét nghiệm HIV đã triển khai tại trạm y tế xã, việc tiếp cận dịch vụ này vẫn rất hạn chế, đặc biệt là các bệnh xa do đi lại khó khăn hoặc do người tiêm chích ma túy còn e ngại khi đến trạm y tế để xét nghiệm. Việc triển khai hóa kỹ thuật xét nghiệm trong mô hình Điều trị 2.0 như sử dụng test nhanh và lấy máu đầu ngón tay giúp cho cán bộ y tế xã sau khi được tập huấn đã làm rất thành công kỹ thuật này, chính vì thế việc xét nghiệm có thể triển khai ngoài cơ sở y tế.

Thực hiện chương trình của Cục Phòng chống AIDS (Bộ Y tế), với sự hỗ trợ của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), huyện Quan Hóa và Mường Lát đã triển khai dịch vụ xét nghiệm (TV&XN) tại cộng đồng cho một số thôn bản xa xôi. Cán bộ y tế xã đã phối hợp với cán bộ y tế thôn bản và đội ngũ viên đội tiếp cận với người tiêm chích ma túy (NTCMT), với con của người nhiễm HIV hoặc NTCMT và cung cấp thông tin về HIV và dịch vụ xét nghiệm tại bản.

Điển hình, 3 xã Phú Thanh (huyện Quan Hóa), Trung Lý và Quang Chiểu (huyện Mường Lát) đã triển khai 6 đợt xét nghiệm tại thôn bản cho 97 người và phát hiện 7 người nhiễm HIV. Cán bộ y tế huyện và xã cho biết phần lớn người đến xét nghiệm tại thôn bản là người nghiện xét nghiệm HIV lần đầu tiên. Điển hình như mô hình này đã với tới đội ngũ nhóm quần thể khó tiếp cận.

Trong tuần qua, đoàn công tác của Cục Phòng, chống HIV/AIDS và Tổ chức Y tế Thế giới đã đến kiểm tra buổi tiếp nhận và xét nghiệm lưu động tại Bản Xim, xã Quang Chiểu huyện Mường Lát. Bản Xim là bản của người dân tộc Thái cách trung tâm huyện 30km và có nhiều nam giới tiêm chích ma túy và thường xuyên đi làm ăn xa. Do đó, việc xét nghiệm tại bản không những cung cấp xét nghiệm HIV cho người TCMT mà còn xét nghiệm cho vợ và con của người nhiễm HIV hoặc người TCMT.

Việc xét nghiệm được tiến hành ngay tại nhà của một người dân. Nhiễm người trong số họ là NTCMT, số còn lại là vợ con của người nhiễm HIV hoặc NTCMT. Việc đưa dịch vụ xét nghiệm tại những bản làng xa xôi như thế này đã đáp ứng được nhu cầu của người dân nơi đây. Người đàn ông đưa một đứa trẻ đi xét nghiệm cho biết, bản của cháu đã một nhiễm HIV và đang đi học. Cháu được ông đưa đi xét nghiệm để xem có nhiễm HIV không.

n WHO